

ոտք բարձրութիւն ունի, և ամպհողանքին ճակատը դարդարուած է բազմաթիւ նկարէն քանդակով մը: Ուրիշ մասերուն մէջ որմնաշինութիւնը անպաճաճ է, և պատերը մերկ ձգուած են: Վանքիս անունը ազաւաղուած է Մարմարաշէն բառէն. Թէպէտ և շէնքին համար գործածուած նիւթն՝ վարդագոյն հրաբղիւային քար է, և եկեղեցւոյն շուրջը ամենեւին մարմար չտեսայ: Եկեղեցւոյն ճակատին ամբողջ լաշտութիւնը բռնած է գաւիթ մը, որ գրեթէ 37 ոտք երկայն ըլլալու է, և այս տեղ աչքի զարնող էին չորս ութ անկյունի սիւներ, որոնց միայն մնացորդները կան դեռ եւս: Ասոնց ստորոտին շրջապատը եօթն ոտք է և 10 մատնաչափ: Չեմ կրնար ըսել թէ եկեղեցւոյս վրայ կը զարմանամ. գուցէ իրեն ներկայ կերպարանքն՝ երեքտասներորդ դարուն մէջ եղած նորոգութեան արդիւնք է:

H. F. B. LYNCH

Քրդ. Հ. Ծ. ՍԱՐԵԱՆ

Ա. ՊՈՏԻՓՈՏ

Ն Ե Ր Ո Ն

ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆԳ ԱՐԱՐՈՒԱՆՆԵՐՈՎ

(Շար. տես 1901 յէջ 417)

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒԱՆ

ՄԵՀԷԱՆ ՄԻՄՈՆ ՄՈԳԻ

Մեհեան մըմ է ստորեկրեայ. Եթէ ըստ երկայնութեամ մայրի՝ երկու մասի բաժնուած կ'երեւի. Ընդարձակ վարագոյր մը, պարզուած երկու կամարակալ սիւներու միջեւ՝ որոնք յեցած են խոտորմակի կամարի մը ուսերուն, կը բաժնէ սրբալամը՝ որ վիրապանուած է քուրմերուն և իրենց խորհրդակալարցիութեամբ՝ արթնարամէմ ուր կ'արթնեն հաւատացեալները:

ՄՐԱՐԱՆԸ

Մէջ տեղը սրբարամին (որ մայրոյիմ աշ կողմը կ'ըլլայ), ասիական զարդերով ծածկուած ըմ-

դարձակ սամգուիքի մը ծայրը՝ կը գտնուի խռամբ, դէպ ի արդիւնքս զարծած. պոր. փխրեամ խորամարտ մըմ է, որուն վրայ կ'եւլըցուի ուրիշ չորս աստիճաններով: Դորման վրայ, պղծէ եռտասնի մը և արծաթեայ Խորհրդաւոր կողովի մը միջեւ, կը վաւի իտալիկ սեղանը:

Մամուլիս կողմը զարդարուած են բազմամագուլ փողակեայ արծաթներով, որոնց միջեւ կայ Եւաղիմի Եկատէ մը՝ որ իր վեց ձեռքերով՝ վեց կառուած ջահեր կը բռնէ և իւր մարտի կուրք մը շարժում յղուածներով: Մասնակ փոքրիկ դուռ մը՝ ծակուած սեղանիմ զամգուածիմ վրայ՝ կը հարողդէ քոյր պս շինուածքիմ մերթիմին հետ:

Բաժնամարս կամարիմ ուսիմ և ըստ երկայնութեամ տարածուած պատիմ ձեւացած ամկնիմ մէջ կը շողշողայ մետաղեայ մարդակափ հայելի մը. հայելիիմ քով կախուած է պղծէ վահան մը և երկաթակու լախտ մը:

Մթաղոյմ մարմարներ կը պատեն սրբարամիմ որմերը. հաս ու հոմ՝ մարմարներուն վրայ, կը շողշողամ ոսկեղէմ թիթեղներ՝ ուր կը կարդացուի, դրոշմուած յոնական տառերով, Սիւնի Մոգի տառերովները. Ի՞նչ ծագւած տօ՞ն Թեօ՞ն մեջալը. Աօցօ՞ն տօ՞ն Թեօ՞ն. Ըստ երկայն տարածուած պատիմ վրայ կամ ուրիշ մետաղեայ թիթեղներ, իրարու կցուած և խրաքանդիւրը ամուս մը ունեցալով վրամ, կը մկարգանք Եւանեանք՝ ճանդարանութիւնը. ոսկեգոծ կրկն շրջապատ մը կը բարձրամայ գետնէմ և ծառածեւ պարուրեցիւ կը կապէ զամոնք քոյր, տարածուելով լուսացնող ճիւղարորումներով մարմարներուն մեծ մաստիմ վրայ: Մի և մոյմ պատիմ վրայ կայ ցած դուռ մը որ կը բացուի սյրիմ վրայ, որ է մեհեանիմ ամենէմ աւելի գաղտնի մասը: Այս դրամ և բարձրաքանդակ հայելիիմ միջեւ, կայ սեւակուցէ (basalte) ճիւղալիմ գլուխ մը՝ փնտելուած կողորով: Շինուածքիմ եւ տեղը՝ որուն վրայ կեցած է խորամը, զետեղուած է սեղան մը, որուն վրայ դրուած են պաշտամոթիմ տառերկաններ. տառերկաններ, կոնքեր, ամթառամ ծաղիկէ (heliochryson) պըսակներ, բաժակներ, զալարածայր ցուպեր հա-

1. Մեհ զրուքիւն Աստուծոյ. Բան Աստուծոյ:

2. Այսինքն՝ Յաշտեաններոյ: Գնտախիւան աղանդաւորները ալեւալ Յաւտեաններ կը ղեկէն, և ըստ իրենց՝ Գրեհտա ալ Յաշտեանն մըն էր. — Մանիէ է արդէն պատմութիւնէ, որ Սիւնի Մոգ, Դոսիքեան, և Եւրէշներ, առաջնական ժամանակներու գլխաւոր Գնտախիւաններն էին:

առնալից, բուրվառներ և խնկաման մը։ Սեղա-
մին ոտքը՝ քարէ կոնի (zoccolo) մը վրայ դըր-
ուած է բաժակի մը լի գլմով և փոքր բաժակ
մը (simpulum) գլմի հանելու համար, և
սետաղեայ սմոթի մը (colum nivarium), որ
ծիւն կը պարտաւորէ։

Արծառներէն վերցուած բազմաթիւ կախուած
կամքնորմեր՝ լայսի հերդ մը կը սփռուին սրբա-
լամբն մէջ։ Արծառնայ կրակալարմ մը-իւր վա-
ռի սանդուխին ոտքը։

ԱՂՐԹԱՄԱՐԵՐ

Մեհնանմին մուտքը՝ սրբալարմին դիտացմ է։
Մուտքին աշակերտը՝ կողմնակի կամարին ու-
սին երկայնքը, սպմէ մեծ կուտք մը կը տեսնուի,
ուղղանկւնային հիման մը վրայ արտօնացած,
նստած փառաւոր նստալարմի մը (bisellio) վրայ։
Պարամոզը խնդրուած է ժամնակներով, և մարմ-
նոյմ վրայ կը կրէ պատուական մետաքսէ իս-
կական զգեստներ։ ծռուկներուն վրայ կախուած
են քաղաքի ռախտական հուշարներ (սպեւր,
ծնոթք, և փրտներ արծաթէ, ոսկիէ և կաւէ), և հի-
ման վրայ դրուած է պղծէ կոնք մը՝ սահմա-
նուած հուսարացեղոյ դրամներն ընդունելու։

Աղօթարանին մէջ տեղը կը վառին ամթիւ
մոխիր սոնկուած մեծ նրազարանքի մը վրայ։

Մեհնանմին սեմին վրայ քարէ տաշտ մը կայ
ստաւար ու կարծ սիւնի մը վրայ, որուն մէջ օրհ-
նած չուր կայ։ քաղաքաշտները, մահու ա-
տենցին, հոն կը խոթեն ձեռքերնին։ Ուրիշ սիւն
մը, որոմ վրայ կը դրուի պղծէ օձ մը, կեցած
է սեմին միւս կողմին վրայ։

Մուտքէն դուրս կը նշմարուի ջաֆի մը ցոյա-
ցայտը (réverbère), որ կը լուսաւորէ ստորեւ-
կրեայ քամարն։

Կողմնակի պառի՜ մէջտեղը կանգնած է Նե-
րոնի ոսկեղէն մեծ արծառը։ ստոր և սրբալա-
րմին միջեւ փակ դուռ մը կայ։

Աղօթարանը լի է ամէն ուստիմանէ և ամէն
երկրէ մարդերով։ տիկնոթի՝ զարդարուած շքեղ
զգեստներով, կրեղի՝ զարմնին պատուական խոչ-
րիկներ (mitella) կրող ուրիշ պիւրծաշտք զարդեր,
գերիներ՝ ամթիւ պատուաւորութիւն, և աստից մէջ,
ոսմորը կը կրեն ձալրատնուն վրայ՝ գերեմուտած-
ոնորներ (feggitavaria) տակնիւր։ մէկ քանի ա-
զատագրեմներ՝ շքեղաշտք լակերմայով (laocer-
na), կը ծածկեն սրտեստական պիտակներու
տակ՝ դէմքերուն տակները։ սերճապայցստ
տաղիտներ և կառաւարդներ ամէն կուսակցութե-
նէ։ Մուտքին կուտք՝ կուտքերու վաճառական
ին և ուխտական նկարներ ծախող մը՝ կը ծա-
խեն իրենց վաճառքները։ Մեհնանմին պահապանը
կեցած է նուէրներուն քով։

Ցանկալածակի վարապոյը կը բացուի և կը
յայտնուի սրբալարմը հաւատացեղոյ աչքին։ Ա-
մէնը կը ծնարդեն։ Միմին Մոզ, արծառնայ

պատմունճամով և խոյրով և կուրծքին վրայ սկ-
նախտիղ գոհարներով կեցած է խորամին աստի-
ճամներուն վրայ, և ձեռքերուն մէջ՝ որոնք ծած-
կուած են թանկագին դիւակով, կը բռնէ քաղ-
ճարացուած ոսկի սկի մը։ Ամենափայլուն նաւա-
գայթի մը կ'իջնէ մեհնանմին կամարէն և կը լու-
սաւորէ Սքանչեկագործին (Taumaturgo) բո-
ւոր ամօք։ Նրկու քարներ՝ որոնք աւելի վա-
րդ է կեցած են, կը ռոնեն՝ սկիին տակը՝ ոսկե-
ղէն կոնք մը։ Ուրիշ ութը քորմեր՝ բազմագու-
նի արծառներուն միջեւ կեցած են միւս տաղի-
ճամներուն վրայ, և այնուպիսի աքալարժուքամբ
որ կը շփոթուին արծառներուն հետ։ Ջորս հո-
վաճար բռնողներ՝ իրենց ճերմակ փետուրէ հո-
վաճարները կը բարձրացնեն Մոզին խոնկե-
նրկու զոհաւարներ (hierodulus) կը բռնեն՝
զուխներնէ վեր քարծրացուցած թագուկներով
երկու ոսկեղէն սպիտորներ որոնցմէ կը շոգիւ-
նան ծխող խոմիկեր։ Ուրիշ մը կը բարձրացնէ
պղծէ անօթ մը, որուն վրայ կը վառի կապու-
տակ քոց մը, ուրիշ մը կը բռնէ կուրծքին առ-
ջեւ բաց տիւպիկոն (diptychus)՝ մը, որուն
մէջ գծուած են խորհրդաւոր նշաններ։

Ատալանմներուն ոտքը կարգաւ կեցած են
քանի մը երեստապողներն մեծ տաղիղներով,
կիթաւներով և ծծողներով։ Կամարակալ սիւ-
ններուն կոթեմն են երկու պահապաններ, և
կամարին մէջ տեղը Գորդիս (Երեստապալ տ-
շակերա Միմին Պոզի) և Դուրիշէնու, ծեր քուրմ,
լարծած են իւր ի ամրիւր։

Աղօթարանին մէջ չիբմաւանդները կը նային,
ամենախիղ սպասուի նշաններով, շողողուն սկիին
վրայ։

Ցանկալածակի արիւնի լայն ալիք մը կը պոռթ-
կայ փրփրալով սկիւն, և կ'իյնայ տակի կոնքին
մէջ։ Մի և երկ տառն կ'իջնէ վառող կրակալա-
րմէն ծուխի իրիս սիւն մը, որ պատելով սրբա-
լարմը կը ծածկէ Միմին Մոզը հաւատացեղաներուն
աչքէն։ Վարապոյը կը գոցուի։ Դուրիշէնու և Գո-
րդիս պարագործէն դուրս կը մնան, ստոթա-
լանին սեմին վրայ։

ԳՈՍԻԹԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՐԴԷ ԿԱՌԱՐԱՆԵԿԱՆՆԵՐ

ԳՆԱՆ ՄԵ ՀԱՌԱՏԱՑՈՒՆԵՐ (նաղ եղիցով ան-
կարգորէն) ՄԵՐԻՔ մը պատեց զանիւրով

ԳՆԱՆ ՄԵ ՀԱՆՆԵՐ. Ո՛Ր, ԵՔԱՆԵՂԻՔ, ՀՐԱՂԷ,
ՀՐԱՂԷ, ԵՐԻՔՆԷ ԽԱՆՆԱՆ

ԳՈՍԹԵՐՈՒ ՆՈՒՆԵՐԻՆԵ ԿՈՒՆԵՐԻՆ ՄԱՆԷՐ

Բուզմալի հաւատացեղանքի կ'իլլան դրաւ.
նրը պղծէ կոնքին մէջ նետելու։ Ծնծայի մը
հարուածով լրութիւնը կը վերադառնաւ տալի։

Ի. Տախաւանքի՝ որոնց վրայ կը գրէին Հոռ-
մայեցիք բռնաշիններուն և զխաւար աստիւ-
կաշներուն անունները։

ԳՌՐԻՐԱՍ (աղօրարանին անմէկ՝ վարդապետա-
կան երգի մը յատկացուած ձայնի քերկրում-
ներով)։ Ուժգին հանգոյց մը հօգին մարմնին
կը կապէ։ Մահահանգներու, առէք հօգին՝
հոգոյն բարին, և զգայարանքին՝ զգայարանքին
բարին։ (Անկէտը կը ծնորարդեն)։

ԳՌՐԻՐԱՍ ԵՒ ԳՈՍԹԵՐՍ (կը սփսիմ, սաղմուտե-
լով, հետեւեալ երգը)։

Առաջին սկիզբն (Proarche)։ Բիւթնի, Սիգեհ,
Բան, Մարդ, Կամբ, Միտք, Եկեղեցի, Բարձ-
րեալ Ողորտաւ։ Կ'երկրպագենք քեզի։ (և կը մըտ-
նեն արարանը)։

ՀՈՒՍԱՍՏԵՆՆԵՐԸ (շարժանակելով Գորդիասին
և Գոսթիբոսին անաշարիկուած երգը, շերմեաւ
գործարանը)։

— Խորափիւռ Անդունդ, անգնեցի՜ ծագումն
առաջին Էսկներու և անհուն ծով Էսկեանց,
կ'երկրպագենք քեզի։

— Սիգեհ, Սիգեհ, Բարձրեցի, կերպարանք-
ներ, Պատկերներ, գործարաններ վերհամար-
անալք աստուածային Լրութեան մէջ (Pibosome)
կը պաշտարենք անդի։

— Յաւիտեանք և դուք որ օրէնք կը զնէք
շողշուռն մարդակներու երկինքին մէջ՝ ուր
կ'ընդունին հօգնեցի իրենց շարժումը, կ'աշ-
խենք անդի։

— Քեզմով կ'աղօթենք որ կը հեծեն և կ'ա-
րիւնեն յաւիտեանկան աստուծոյ մէջ, Թա-
փառան Պրահիկոս, քեզմով կ'աղօթենք։

— Ի քեզ կը յիշուի, Սիմոն, Աստուածային
Միւթարի։ Որ իժար յերկիր երկնային Հօգ-
նով, ի քեզ կը յառանգ։

— Կը հաւատասնք քեզի, քու խորհուրդիդ,
արիւնեանդ Սիգեհ՝ որ անգեղ մէջ կ'եռայ և
կը բարորայայ, կը հաւատասնք քեզի։

— Երկինքի Անհուն շէրն վրայ, որ կը դառ-
նայ, դուք քու մտածումդ կայծակներով կը
զրեն։ կը հաւատասնք քեզի։

— Փառնակուած Աստուծոյն պղինձը կամ
փշտակը քեզմով կը քաշէ, կը մարդարեանայ
և կը բարբախէ։ Կը հաւատասնք քեզի։

— Քու հօգը նշաններուդ և արիւնի մկրտու-
թեան և բոցին և քու ասկեղէն մեհակներդ։ Դու
կ'աղբիւր յաւժարար և կը թաղուորեն և կը
հեղքեն վերին եթերը՝ որ կը բացաճառի քու
պայծառութեանդ շուրջը։

— Առաջին սկիզբն իրաց, Բիւթն, Սիգեհ, Բան,
Մարդ, Կեանք, Միտք, Եկեղեցի, Բարձրեալ
Ողորտաւ, կ'երկրպագենք քեզի։

Այն վայրկեան՝ որ արարանին վարդապետը
զոցուեցաւ, Քուրմընը համեղով իրենց զգեստ-
ները դրած են խորանին ետեւը կամ սեղա-
նին վրայ, և հաւարուած են զինքին Բաժակին
մօտ լնդ, լեզբներով թափելը։ Սիմոն Մոզը ինձ
է սեղանէն, դրած է վերարկու ու խոյրը ար-

ծամի մը մերթմախարկով մը պայ, և է գորշ
մետաքսնայ պատմումներով՝ զոսարարար կործ-
քով և գլավով, Գորդիաս, հազիւ սրբարանէն
մերս մտած, կը միտմայ միտմերում՝ սեղանին
շուրջը և կը վրոյնայ զուարթութեամբ թառ մը
զինքնով լեզուելու։

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Գորդիասին՝ միւնդեն հաստաւ-
ցեալները կը շարժանկեն երգել իրենց սաղմու-
տը աղօրարանին մէջ)։ Տեսնա՜ւ աստուծոյ
կոչումը կը շողայ։ Դիւնին բազմոցին վրայ
թափեն։ Ե։ Ձեռք կը մեղմէ փաղերեան հոգը։
Կ'աղբէ՜ համոտեւը աստուածային բաժակը։
Բայց կոչ շրթանքն առաջ՝ պէտք է առա-
ջին որդիւմը ընել նպաստաւոր Աստուծոյ
մը... (Բարեպաշտի զոհ որ գետնէ կը
խրչէ) (կը ծռէ մեղմով քասին շրթանքը զիպ ի
գետնի մաշտակակն քաղեպատշտեան մը շարժ-
ուններով, և կը քասի քանի մը կարիչ գինի,
և կը յարի)։ Յետոյ, որովհետեւ բաժակը ծանր
է ասականին, հաւաւարը կը խմէ սեղանին ե-
տեւը։ (կը պարպէ քորիչ գինին մէկ շառնով)։

Աղթարանին մէջ կը շարժանկեն սաղմոսելու
Սրբարանին մէջ, Գորդիասի շուրջը՝ քուրմընը
ուժով ուժով կը խօսի։ Գորդիաս ուրիշ թառ
մըն ալ կը պարպէ։ Կը խմուան։

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Լ՛ԱՆԱ։
ԳՌՐԻՐԱՍ. Հօգն կ'առախանայ։
ՔԱՆԻ ՄԸ ԳՌՐԻՐԱՍ (Գորդիասին՝ որ թիւ մը
կ'երեքայ)։ Ետեան կ'եցի։
ՈՒՐԻՍ ԳՌՐԻՐԱՍ. Լ՛ԱՆԱ։
ԳՌՐԻՐԱՍ (նորեն կը խմէ)։ Ձուարթ ենք,
խմենք։
ԱՍԵՐԻՍ (ցած ձայնով Գորդիասին)։ Լ՛ԱՆԱ կե-
ցի։

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Դեռ երբ կը լուսնի։ (Գորդիաս
կը վազէ դիտելու վարդապետին մէկէն)։
ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Գորդիասին)։ Ինչ կը փորձեն։
ԳՌՐԻՐԱՍ. Կը դիտեն։

Քամի մը հաւատացեալներ, աղթարանին
մէջ, կուրքին մոտկերում վրայ ուխտակալն մուտ-
նը կը կախեն, ուրիշներ դրամներ կը դնեն
մուէրներու պնակին մէջ գոր կը պտուղներէ մե-
հակալներ։ Սերմուն մը, զլեւն միմեւ ուտելը
կնդուղով ծածկուած, զիկի մը օգնութեամբ
կ'ելլէ կուրքին խորակին վրայ։

ԳՌՐԻՐԱՍ (միշտ շրտեղելով, Սիմոն Մոզին)։
Նայէ։ Անհոք ուխտակալն նուէրներ կը կախեն։
Ուկիւր և արծաթի հնչեղներ կը լուսնին։

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Առասպելներու կը սպասեն. ծա-
խենք աստուծոյ աստուծոյն։

ԳՌՐԻՐԱՍ. Արձանին քով. Աստուծոյն աստու-
ծար Բարեպաշտի վրայ ծնորդի մը կը խօսի։

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ինչ կ'աղբէ։
ԳՌՐԻՐԱՍ. Կուսեցին ականջն ի վարը կը խօսի։

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ո՛հ, արքան անմիտ է մարդուն
հաւատքը։ Երկիրը և յոյս և Մեհակներ կը հրա-
մայէ։ Մեհն է վախճողը, մեհն է յաւաքողը։

1. Բիւթն, Սիգեհ, Ողորտա՝ անուններ են
վարդանանեան Յաւիտեաններու։

Ամէնքը կ'ազդեն իրենց գէտքը, հոգին ու երգը հրաշքին՝ որ զիրենք կը խառնէ: Աղօթեցէ՛ք, ապաւինէ՛ք: Աղօթեցէ՛ք: Մի՛նչպէս, խաղաղօրէն զեպոսածներ թելադրելով՝ պատգամին՝ հաւատահասկն կը ծիծաղէ խորանին ետեւը:

Աղօթարարմին մէջ տաղմուսի կը շարունակէ: Գործիսան թողով իր լրտեսի վայրը կու գայ սիւն դանին քով, կը լծցնէ ուրիշ թիւս մըն ալ, և պակաս մը կը կապէ գրութիւն:

ԳՈՐԲԻԱՍ. Պատկենք մաշերնիս անթառամով, և ամէն արաւույն նոր Առաւելած մը թող աւանտէ Հոսմ: Այ՛, հաւատահասկերը միշտ ժպտուն պէտք են ըլլալ: (Այսպէս ըսելով, ոտքէն միկնէ գրչոյսը կը դիտէ Սիմոն Մոգը):

ՍԻՄՈՆ, ՄՈՒԳ. Ծաղրածու թեան պատարաստ անմիտ ըլլէ՛ք:

ԳՈՐԲԻԱՍ. (նորէն խնդրով). Լա՛հ հաւատարիմ հօտը ինչպէ՛ս կը բառաչէ:

ՍԻՄՈՆ, ՄՈՒԳ. Մի՛ խմբէ:

ԳՈՐԲԻԱՍ. Հրամայուած պատանը կը կատարեմ:

ԳՈՐԲԻԱՍ. (շրջապատելով զանկիւս՝ քաւար առնելու համար). Լա՛ւս կեցիք:

ՍԻՄՈՆ, ՄՈՒԳ. Դարդեցնելու է յիմարբ:

ԳՈՐԲԻԱՍ. (վերցրնելով քեանից քաւար միանկէրոս ձեռքէն ազատելու համար). Իմ բրաւանքս է այս: (Թաւոր գետին կ'իյնայ):

ՍԻՄՈՆ, ՄՈՒԳ. Մի՛հեռանէ մեկի մօտիկ կ'ընեն:

ԲՈՒԼՈՐ ԳՈՐԲԻԱՍԻՆ. Լա՛ւս:

Մարմնուր կը դադրի աղօթարարմին մէջ, որքարարմին մէջ ալ կը դառնայ խաղաղութիւնը:

ՍԻՄՈՆ, ՄՈՒԳ. (Գործիսանին). Այ՛ չեն երգեր: Դուք հանէ այդ մարդիկը՝ ներսնը հառնելէն առաջ: (երկուսն անհնապասաններու). Թող մարտին չհասնեն ու սկստանանք: Եւ վառուի ծծրմբային կերպը: (Խորիչ անհնապասանի մը ցոռցրնելով վերադարձն և խոյրը) Պահէ այն զարհուրէ:

ԳՈՐԲԻԱՍ. (աղօթարարմին սեմին վրայէն՝ զեպոսանորդը դարձած) Գաղէք, երաշխե՛ք, և Ես հանձնեցու առնենէր ծոցէք: Կայսրութեան Ոգիւն:

Հաւատացեալները կ'ըլլեն, կը ծռին ներքին արծաթին առջեւ. ոմամք կ'ընեն կորսնցն ոտքը կը պազնեն, ուրիշներ կը խոնարհեն զուրկմին պղծութիւնը: Ծով սիւնին առջեւ և ասեմը դուրս կ'ըլլեն:

Երբոր աղօթարարմին կը պաւ պուրի, Գործիսան՝ ներքին արծաթին քովմարդի դուռը կ'սն մը կը բանայ, և կը սկսի՝ զուրկը դուրս հանելով դռնէն լրտեսել:

Անորմէն մեհնապատմանը Սիմոն Մոգի հրաւումները կը կատարեն՝ կը մարմն լրտեսը, կը վառեն կերմին մը որ կամայ լոյս մը կը սիւնէ և կը գնին զայն ատորմանմին ոտքը:

ՍԻՄՈՆ, ՄՈՒԳ. (Գործիսանին). Դուք, Դուք թե՛ս,

ինծմէ առաջ այրին մէջ մօտիկ ուր կը խօսի մահառարաւուս պատգամը, ամպարելիսին Խաւար: (երկուսն Գործիսանին) Սեղանին վրայ, հաւաքայթարմակ աստղը, հառնաւանդողմը (բիւստ) թող շողալայ: (կիբասառններուն և ծնծողպաններուն) Դուք ու աստեղիկեայէն՝ արկեցեցէք Մեհեռանին ծածուկ արծաթանդները:

Դուրիթէն և բոլոր ասոնք դուրս կ'ըլլեն այ՛րին ասորին դռնէն:

ԳՈՐԲԻԱՍ. (արքարարմին վազելով). Ներսնը կը հառնէ:

ՍԻՄՈՆ, ՄՈՒԳ. Դուք հոս պահաւոր: (Կ'ըլլի Գործիսանին հետ՝ միկնէ խորանին, որ քաւար ծածուկ դուռը և կը ցոռցնէ Գործիսանի պահաւոր տեղիք տեղը, յետոյ աստղ կը տանէ) Եթէ պըղնէնք զուրկէն հնչէ, շարժէ այն կախաշարը (բեցմա) և բուր խորանը թող սաւառիկը իր դեմքմանին մէջ:

Գործիսան թաքստոցը կը մտնէ: Սիմոն Մոգ զաղաւնի դուռը կը գտէ Գործիսանի վրայ, յետոյ մարմնը կ'ըլլնէ և ապիւն դռնէն դուրս կ'ըլլէ: Ան՝ միշտուիս յետոյ կը դառնայ Աստեղիսանին ձեռքին բռնած:

Աղօթարարմին բոլորովին մուրի մէջ մնացած է:

Սրբարարմին աղօթ կերպով լուսաւորուած է կիրոնին կապարայ լոյսով և վառող կապարարմին ցոլացումներով:

Միկնէն Սիմոն Մոգը Աստեղիսանի սրբարարմին կը տանի, Մեհեռանին միւս կողմէն ներքին արծաթին քովմարդի մեծ դուռը կը բացուի, և կը տեսնուի ներքին Տերապոսի հետ՝ չորս շահաւորներու միջեւ, և ետեմին՝ Տիգրիդիսանը քանին մը Պիտորեանմերու հետ և տասնապետ մը Գերման Պահապատմանմին:

Ներքին կ'անցնի աղօթարարմին սեմին՝ Տերապոսի հետ՝ առաջնորդուած ծառայէ մը՝ ու լոյս կ'ըլլնէ իրենց և ալքով կ'ըլլնէ միւսմեհեռանը որ չլուսնի ետեմին: Դուրս կը գտնուի Տերապոսի ընդմեծ և մէկ ձեռքին մէջ թիւս մը, և միւսին մէջ վարդիկի ոսկեղէն ամօթ մը, և ալ ռաւէն դէպ ի ծախ կուշտը՝ կ'ըլլաւ մը, կախուած սուրի կամա ի մը ձեռքին:

Ներքին հագած է միջապայն ուստամուսան մը՝ ծիրամազարդ վեշլատրներով և մեհաքսեպայ քանկուն մը՝ միւր արկներսանգ մարգարտարիս ոսկեհոտ ծայրերով: Ակամակուտ կամարմէն քիչ մը վարդով կապուած է մեծ զմարտար զոր միշտ հետը կը կ'է: Ուրիշ ցանցանաւուտ զմարտեմներու վզոց մը կ'ըլլնէ միւսին կողմը ուրիշ քաւար մանակի մը հետ՝ որմէ կախուած է սեւ քար մը, (Օալօօրօօն) մպատասար բժժամը որքերգակներու, հոկորդը պաշտպանուած է ծիրամիստուած թաշկիւնակով մը:

Կ'ըլլայ կը տեղաւորուի աղօթարարմին մէջ:

տեղը, դարձած դէպ ի փակ վարագոյրը սրբա-
րամիմ:

Տերպոնս կը լցըմէ թասը և ամոր կը կար-
կառէ: Ներոմ կը խոէ, յետոյ թաշկիմակը կը
քակէ վրէժն և Տերպոնս կը յամծծէ: Տերպո-
նոս կուտընի պատուամղանիմ վրայ կը դնէ ծեռ-
քիմ մէջ ունեցած խրըը, յետոյ կը համէ կի-
թառը ճամկէմ՝ միմպիտ ներոմ երգելու պատ-
րաստուողի մը վրէպը կ'առնէ:

Սիւմոն Մոզը ստարած է Աստերիւամ սամուռ-
լինի սարը: Աստերիւայիմ զգեստները միւմ եմ՝
լիմը որ էին Ապոլեան ճամբուն վրայ, օծողէմ վզո-
ցով:

(ՍՐԱՐԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ)

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Աստերիւայի). Դա՛ն պէ՛տք էս
այն խորանին վրայ ելլել:

ՏԵՐՊՈՆՍ ՄՈԳ. Պարտա՛ւած եմ քա՛ խորհուրդ-
ներուդ մէջ, քեզի կը հեռուէ՛մ և կը դաշմա՛մ
ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ներո՛ւն քեզի հա՛ պիտի երկը-
պագէ: Լա՛ք էրե՛ն: Ա՛ն արդէ՛ն քեզի կը պաշա՛-
տի:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Ո՛վ ի՛մ գերազանք եմա՛լ:

(ԱՂՈԹԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ)

ՆԵՐՈՆ (ընկերակցութեամբ Տերպոնսի կիբա-
սին, կ'երգէ). Աշաշուար մը կը սպասէ և կ'ա-
շիլէ որ ուրբ քոյր բազուի իրեն առնէ:

(ՍՐԱՐԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ)

ԱՍՏԵՐԻԱ. Ո՛հ երա՛շտ... Բայց ի՛նչու համար
դա՛ն այս մահկանացու անդերակեր կ'ազատ խո-
րանին վրայ բարձրացընել:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (առտիճաններէն վեր ելլելով և
դիփանակող լիստերիան բռնի հետը քայլելով
մինչեւ խորանը). Մի՛ տեսնար: Բարձրացը՛ն է-
րադիդ, էլէ՛ր:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Գթա՛ւթի՛ն:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ելէ՛ր հեռա՛, ելէ՛ր հեռա՛:

(ԱՂՈԹԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ)

ՆԵՐՈՆ. Հաշառելով թող ներէ վերջապէ՛ս
Ռամեսսեան երկրի վրայ և Աստերիան ժպտի
երկնքը:

(ՍՐԱՐԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ)

ԱՍՏԵՐԻԱ. Ան՛նա տա՛ւա:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (կամեց). Ա՛ն քեզ կը կարծէ այն
առտառածահին, որ կը թագաւորէ գիշերուան
և արարեցիտներուն վրայ: Ուրեմն գգոյ՛, ի՛նքէ նշան
մ'իսկ աստ մահկանացու բլլալուդ. եթէ՛ հե-
ռացընեն ամբողջ այս խորանէն և այն հառա-
գայի՛ն՝ որ քեզ կ'առտառածացընէ, ամէն բան
կը փլէ՛ր:

ԱՍՏԵՐԻԱ. Զիս տանջաբք՛ կը դատապարտես:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Պահարատած այրես ամէն բան
պիտի տեսնե՛մ ա լսեմ: Գա՛ն, ի՛մ գերուհիս,
թաթնդուր անոր մէջ յոյժը կամ երկիւղը, և
քեզի գրեթէ պիտի բլլայ՝ ան՝ որսուն գերի և աշ-
խարհ:

Սիւմոն Մոզը կ'իջնէ, Աստերիւամ մնացած է

սեղանիմ վրայ, Սիւմոն Մոզի խօսքերէմ մուս-
մուած, կոթըմեղով խորամիմ, անջարժ:

Սիւմոն Մոզ վարագոյրը քիչ մը բամալով Ա-
ղօթարամը կ'անցնի: Ներոմի մէկ սակմարկիմ՝
Տերպոնսմ ու ծառամ մտած տեղերովէմ զուար-
կ'եկնի: Կերոմիմ և փառող կրակարամիմ լոյսէմ
զատ ու՛ր լոյս չի մնալ: Խուճիկ սեղանիմ բոցմ
ալ մարած է:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ (Ներոմին). Ներո՛ւն է քեզի աչ-
նիլ ծածուկ սեմէն:

Ներոմ կը հասնի միծնէ սրբարանիմ սեմը և
մտմելու կ'լլայ. բայց Սիւմոն Մոզ կը կցըմէ:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Կը սխալե՛ս: Ա՛յ ուրբ: (Ներոմ
կը արբարգէ քայլը): Մա՛ն: Աչքի՛ր: (Ներոմ արբ-
րարանը կ'ը տնկէ): Ա՛յ քեզի վա՛ր առ: Հա՛նք
խաւարչուն վերարկուն:

Ներոմ, գլխակր, Սիւմոն Մոզի թուր պատուե-
մը կը կատարէ:

Սիւմոն Մոգ՝ լսմելով ամոր թեւէմ կը տամի
մոգական հայելիմ ղիմացը: Սրբարանիմ աղօտ
լոյսը չի հասնիր մինչեւ Աստերիւամ լուսադրե-
լու:

ՍԻՄՈՆ ՄՈԳ. Ահա՛ւառիկ մօգական հայելի՛ն՝
որսն մէջ անհա՛ն Անդուշը կը բնիւրեկէ իր
առաջային լոյսը: Արա՛թեամբ սեւեռած ակնար-
կը միայն կ'ընայ դա՛նպանել հոգեկան փառան-
քը: Պիտի տեսնես զայն հա՛ եթէ աչքերդ աւ-
շաղիւ բլլան, ծիրանի և երկարութի փայլա-
կի մը մէջ (Տեսնող, ցոցցնելով հայելիին քով
կ'ախոռած վահանն ու երկարացալ շախտ, կը
յաշնոյն): Եւ եթէ ոգի մը քեզ ահարեկէ, զարկ
այն պղինձը և ոգին աներեւոյթ պիտի բլլայ:
(Կը թողոյ Ներոմը՝ առանձին՝ մոգական հայե-
լիին հանդէպ, և այրիին դռնէն դուրս կ'եկնէ):

Լուսացմուղ մառապայ՛ մը կ'իջնէ Մեհնա-
միմ կամարէմ և կը լուսաւորէ Աստիլիւամ, ու
լուծմ դէմը կ'ամոզրադառնալ հայելիմ մէջ:

ՆԵՐՈՆ. Ո՛հ, անհեռացի՛ր... (զարհոռած,
կ'առնէ երկարէ շախտը և կ'աղելոյն կ'ընայ վա-
հանին, բայց յանկարծակի կանգ կ'առնէ): Ոչ...
ու: Հայելիին պատրանքն ես: Բայց լաւ կը
տեսնե՛մ քեզ: (Զմոյնախոր ալքին կը մտնեցը-
նէ): Կ'առնե՛մ հեռագոտել: Ի՛նչպէս սեւեռած
ինծի կը նայի: Տարբերակ գաղտնիքս: Հայելիի
մէջ երեւցած դէմը կը թափ: (Կը մտնեցալ,
սաստիկ հետաքրքրութեամբ, հայելիին և անոր
կը դպիլ: կը ձգէ գմբդախոր): Ո՛հ, ի՛նչ մոգա-
նա՛թիւն իր դէմիին վրայ... Ի՛նչիտ վրայ: Տես:
Նե՛ն: (Կը դառնայ և իր տեսնէ Աստերիւամ
սեղանին վրայ): Եղա՛կ ինձ... Առտառածահին
ո՛ղ է: Աստերիւա՛ (Աստապառ կը փախչի հա-
յելիին անկիւսն հանդիպակաց անկիւսը): և այ-
քերը կը ծածկէ ձեռքերով): Թաղա՛ւթի՛ն:
Զիս մի՛ կուրացընել: Այ՛ ձեռքը չորտնջիկն կը
տանի ի նշան երկրպագութեան, և առանց հա-
մարձակելու ալքերը վեր քարձրացնել, սանդոն:
Խի՛ն ոտքը կը մտնեցալ և առաջին առտիճանը
կը համարարէ): Կ'երկրպագե՛մ քեզի: Կը հա՛մ:

բարեմ զու խորանդ, ածայն Աստուածահի, ահաւոր պայտառն մեռելոց: Օր մը դուն Տաւրիեի մէջ խաղաղութիւն խոտաւար մայրապետի մը, մեռելոյն շնորհքը կը չարեմով իրեաւնդ պէս եւ ալ առանց պատճառի չէ որ մայրս սպաննեցի: Ազատէ զիս իր ուրաւականէն:

ԱՍՏՈՐԱՆ (միշտ անշարժ, սենեանդով անդր փրայ, երազական մտադրկոտ շեշտով մը). Ելէր, և յաւան:

ՆԵՐՈՆ (վերցնելով գոշոյնն ու ալեքերը թիւ թիւ միանալն Աստերիան). Ո՛հ, ինչպէս խառըր կուգայ կը թափառի որտեւ զով: Պէնձէ անօթի մը նման՝ պատասխան կու տայ սիրտը:

Գիլէ յամբօրէն, և ինչպիսի Աստերիայի վրայ, զմտիկամբնովն քառամանկով կը հասն վիզէն. մինչդեռ ինքը ասոր հետ է, Աստերիան սլմինկովն զանդաղութեամբ և Ներոնի վրայ ունեւում ալքերով կը հասն վիզէն պլլտած օձերը և կը ձգէ իր քովի խորհրդաւոր կողովին (cista mystica) մէջ:

ՆԵՐՈՆ. Դուն զու ծոցէդ կը քակես կենդանի դարձը, եւ կ'ընես և կ'ընես ընծան զուստքերուդ առջեւ: Կը մետէ գմբխատեայ մանեակի խոշոտակն ետուտանիին վրայ, որք կը հասնի Աստերիայի ձեռքը: Որքան զգիւր կը նայիս, այնքան ինծի աղետաւոր, խորհրդաւոր և գեղեցիկ կ'երեւի զու լուսնոյն ամպերը մէջ. Եւ զգիւր չիթեցի իմ դարձ ցնորքներուս հետ: Արդ կը ճանչնամ զու աստուածութիւնդ: Այն զիջիւրէն ի վեր՝ որ ինծի երեւցար զամբաններուն մէջ, եւ զեղի հետ կ'աղբիս, զեղի հետ կ'երեւի, կ'երագեմ և կը զառանցեմ: Պինդ հանգոյցներով կապուեցանք միասին որտեղ ու մտեղով, և դուն կը իրենեւ որտեւ մէջ. զեմ, զիս վրայ զու ածգեւութիւնդ ունիմ, աւարեմ զեղի. անհնարին տաքանալներու մէջ ձեցցիք զիս: Աստուածահիդ իմ ինչեւ համար կը կուգես զիս այսպէս հիւանդ, ինչեւ (միշտ անշարժ առանց միջոց). Գուցէ սիրոյ անհուն ցնորք մըն է այն՝ որ ամր մէջը կը դուրս ելլ ածայն աստուածահի. և կը սիրէ զգեղ Մայրապետը և ան է զու երջանկութիւնդ... Զգնաղ կ'իտաբարիւր զգեղ արեւն կը փութկերպէ: Տաւրիեի զու խաժուածքը, կը սպասեմ յափշտակուած և եւ կ'ընծանեմ շրթանքս (Յետոյ ու յարդարաբան դնելով Աստերիայի շարժամանկներուն, կը յաւելոյ). Ահաւարիկ, Աստուածահի և կը ծոքի. կ'անցէ մանեակը. Եւ կը գահաւարդարէ ծոցը: Զգնաղազգի կապայ զըրեւաններուն մէջեւ... Ո՛հ, ի՛նչ, ի՛նչ, հրաշալի հիմններ երազողին վրայ: Ինչպէս փրկելով երկինքէն կ'ընայ ասող մը. ի՛նչը զգայիս ինչ. Սեյտէ, թափառկոտ լուսնակուն Եւսի: Մօգական հաւաքարանուն Աստուածահի, ի՛նչը. անոնց ամէն մէջը սիրոյ անուն ար պիտի ըլլայ:

Բայց դուն անշարժ կեցեր ես: Աստուածահիդ խոր լուսնութեանց նման այն աստղին՝ որմէ կը զարկն դուն զիմական ժամերուն մէջ: Ոչ... զու որտեղ մէջ... մարկկային արեւն չի բաբախի, այլ Երկնաւորաց արեւին ցուրտ չէ:

ճուղը: Նայէ՛ք ես... զգաւորիկ, ռեք շնչելով, հոս կը տարաձուլմ...

սեղանովն աստիճաններուն վրայ կը փութկի միշտ Աստերիայի վրայ սենեանդ ալքերով և թաղով. մերը դէպ ի ամ կ'սրկաւորելով: Աստերիան ամշարով կը մնայ իր սեղը ծայծ գլխով, ինչպէս թէ յաղիքակութեանը քարացում:

ՆԵՐՈՆ. Ո՛հ, վայ, Ամմա՛ն մըն եւ դուն: Կ'ուղէի որ կին ըլլայի՞ր՝ հեհեւուն համարոյի խորտոտ տարափուններուն մէջ: Ո՛հ, չանիծեմ զու Աստուածութիւնդ... Արդէն որբապղծութիւնը բերի վեհօտային վրայ՝ երբ սեղանին առքը բռնի կ'ապեղիս: Նայէ՛ք անհոգիական կոյսը...:

Աստերիան կարճ միջ մը կ'արծուի՛, Ներոնն ոտք ելած է և ստալ կը տամի:

Բայց ռեք մը աւելի նոր և շատ աւելի մեծ պիտի գործեն:

Կը մետով, երեք կամ չորս աստիճաններուց ասկիով, Աստերիան ըտնկու համար: Կը դողամ. չէ սարսափելի շտապիւմ մը ինչպէս թէ գտար: Բոլորի կերպով զարմուած պղնձի մը, և կը լսուի լայնափեռեկ ընթանէ միւտովն՝ որ դուրս ցցուած է սլքին պատեմ:

ՊԱՏԳԱՍԻԱ ԶԱՅՆԸ. Ներսն-Որեաւէս:

Միևնոյմ ասան՝ Աստերիան լուսաւորող մառապաղով մարած է: Սրբաբանը մտնի մէջ կը խորատուգով:

ՆԵՐՈՆ. Աստերիա՛, ճառապայթէ զեւ, ճառապայթէ զեւ:

ՊԱՏԳԱՍԻԱ ԶԱՅՆԸ. Ներսն-Որեաւէս:

Ներոն շամթարարուածի պէս մորէն կ'ընայ աստիճաններուն վրայ: Աստերիան, յարօրէն, կ'ընէ քանի մը աստիճան, կը մտնուայ Ներոնի, ծոնով թիւ թիւ, անոր քովը կը կնիլան, կէս մտած կ'ըն ընկողմանած: Երկու մարմններն իրարու կը դալնի: Իրենց դէմքերը կ'ամրապայծծընեն՝ իտալի մէջ՝ կերտին կապոյտ լոյսը և կրակարանին ցոլքը:

ԱՍՏՈՐԱՆ (իբրեւ երազելով կը մտնէ այս քառերը). (Կայ մարմինը սոսկուած մէջ կը գահալի... Հոգին յափշտակութեան ճարձր կատարին վրայ կը թափանի... Կը շառանչեն կեանքին թելերը... Գունար կը մորիւն... երկինքը վրայ կը յարձակի... եթերը կը շալէ):

ՆԵՐՈՆ (յարմարեկ Աստերիայի մտնելու թաւսերուն միջեւ). Կ'անցի տեղային ապիւրտ ժամ մը... երազ մը... Կը զգամ... կոյր օդին մէջ... արշիւտ երեւոյթներու յատակը զանգաղ սեւ մշականքը: Ենչոյ Հոգիներուն նման կը ճօնայ կերտեր: Խորանին երկայնքը թափառկոտ շողիւններ կը թռչն... աղիտաւոր շողանք մը կ'անայ արարանին մէջ... Օղը կը թնայ և կը հալէ որտեւ մը: Բայց դուն կը շնչես ապիւրտ աստղաւոր: Աստերիա, դուն հաւատարմի՞ պահպան ես:

ՊԱՏԳԱՍԻԱ ԶԱՅՆԸ. Ներսն, փախի:

ՆԵՐՈՆ (սասանց սարափելոյն, Աստերիայի, յափշտակոյնս և զանդաղորդի)։ Ի զուր պատգամէ կը մտնէ վրաս, ի՞նչ վարձար Տեա որ ճեղքուէն կը պառկիմ հոգեպառ քաւ սաքերուդ տարը... Ո՛հ, տար ինծի համբարը... համբարը քաղցր... յարբ... որ կը մտնի երազով և կ'երջանկացընէ հոգին... և կ'արժեջընէ զգայութիւնը... Ո՛հ, Մեր...
ԱՍՏԵՐԻԱ, Ո՛հ, սէր (կը համարտադնէ)։
ԱՍՏԵՐԻԱ, ՍԱՆԸ (միշտ առելի որոտագով)։
Փախիբ, Ներոն։

ՆԵՐՈՆ (նորի ելլելով, զարհոտելի կերպով՝ Աստերիայի)։ Անպիտան զուր կ'ընես (Աստերիան կը նստադի սեղանին աստիճաններուն վրայ)։

ԱՍՏԵՐԻԱ, ՍԱՆԸ. Փախիբ, Ներոն (Ներոն յոտնի պէս, աշաղորտութեամբ կը նայի այրին կողմը)։

ՆԵՐՈՆ. Լրաբաւած եմ, հոն։

ԱՍՏԵՐԻԱ, ՍԱՆԸ. Փախիբ։
ՆԵՐՈՆ (կընելով աստիճաններէն և դարձած զեպ ի այրը)։ Մարնէ, Սիմոն. և քաւ կ'աղբղբ թաղ կ'ընէ սեղանին բոցը (կ'առնէ կերակր և կը վազէ՝ գայն՝ բոցին կողմէն Պատգամին թերակնին մէջ խորշոտ համար ուժգին կերպով)։

ԱՍՏԵՐ. ՍԸ ԱՍԵՐԻԱ. Օգնութիւն։

ՆԵՐՈՆ (ծիծաղելով)։ Բռնաեղաւ։

Պատիմ նստը, մեծ սալաքալի (fengite) մը մէջէմ որ կը շփոթուէ միւս մարմարներուն հետ, կը թալանցէ մեծ լոյս մը։

ՆԵՐՈՆ. Բոցը կը թափանցէ, Նեղաւոր փաւարանը կը փլէ։

Կ'առնէ երկաթեայ լսիստը և բուռն հարուստ ծով մը կը խորտակէ քարը որ կ'լլնայ կտոր կտոր ելած։ Պատիմ ճեղքաւանքիմ մէջէմ կը սեմնէ Պոլիթէոսը, մուսկոս սքրլիմ յատակին վրայ, մարմը ու զգեստները բոցերու մէջ։

ՆԵՐՈՆ. Ո՛վ կայ հոն։ Դա՛նթիւնս է որ կը վառու (և աղօթարան կը վազէ կանչելով)։ Պրեարեաններ։

Կը մտնեն ամփոփուած Տիգղիմոն, Պրետորեանները, Գլորմոն Պարապաններուն տառաւաղաւը, Տերպիմոն և ծառաները խոհորդի։

ՆԵՐՈՆ (պատռելով արքայազնին վաղազոյրները և պատռելով զոտար կատարաններէն մը)։ Ժի՛ւս շեցէ՛ք։ Ահա։ Նայե՛քէ։ Մեծանին քաղց պատռեցաւ։ Ահա՛նալի խորհուրդը մեծ Բալիկին Աստուծոյ։ Ա՛, Ա՛, Ժի՛ւս շեցէ՛ք։ Սիմոն չփախչի, հոն հոն պահուած է ահ։

Կը ցուցնէ պղը։ Ամէնը պղը կը դիմեն, որը դռնէմ, որը պատիմ ճեղքաւանքէմ, Դոլիթէոն սի մարմինը ուրիշ տեղ կը փոխարդուի, Տերպիմոն հայելիլիմ քով չնա՛մը դրած է։ Ներոն միայն է որպարանիմ մէջ և ձեռքի լսիստով կը շաւրտակէ իր կտորածը։ Կը յարմարի մալի և առաջ ինքնաշարժ կտորիմ վրայ։

ՆԵՐՈՆ. Մա՛հ Աստուածներուն։ Տեսնե՛ք։ Տեսնե՛ք ինչ զուր կ'ընէ ահի (և յախտի հարտածով մը գոշար կը բոցնէ և գնտին կը գոշար ինկած

առներ՝ կոտոր կը շարժէ խախտած բնէրը, կը խորտակուի և դոշար կ'ընեն անկէ ներքին մեքենայադիւնները)։

ՆԵՐՈՆ. Կապեր և փոքրիկ ահիւներ։ Տեսաւ բանական մեքենաներ։ Խաղը թող զուարթանայ։ Եղով աստիմ Գորկիսս ելած է իր խաղատոցէմ, և կէս քում և դանդաղում, կը դիտէ մեծ ապաշուփեամբ, սամոկոլիմ ըսարծուքէմ՝ ուր որ ճեղքը բուցուած է, արարարիմ աւերուի, միմէլ դեռ Ներոն ուրիշ ա, ծամ մըմ ալ գծալիմ կը տաւ պղի։

ԳՈՐԿԻՍ. Է՛հ, Աստուածները դիմեցեր են։ ՆԵՐՈՆ. Ուրիշ զուր ելաւ ահի։

ԳՈՐԿԻՍ. Այո սեղանէն ինչպէս ծաղրական մաւր կ'ընէ։

ՆԵՐՈՆ. Գինով կը ճաշար, ինծի շատ հաճելի եւ. քեղ իմ թատրոնի մէջ կ'ընգտնւիմ. (Գորկիսս կը ծախ և կ'իջնէ գայք ի գայքի)։

ԱՂԱՂԱԿԻՍ ԱՍԵՐԻԱ. Գինը, զե՛նք։

Խաղատոցիմ կերպով կը մտնիմ Պրետորեանները, Տերպիմոն, Գորման Պարապանները իրենց Տառապանով ընկելով Սիմոն Մոզը՝ ձեռքերը կապ։

ՆԵՐՈՆ (Սիմոն Մոզին՝ ծաղրելով) Ո՛վ Մեծ Զորութիւն Աստուծայ (Տառապանին) Թող աղաւ արձակուի։ աստե՛ք կապուիլ իրենց փառք կը համարեն (Սիմոն Մոզին) Ո՛վ Սիմոնարի։ Լեցի արդէն քաւ վրայոք՝ Թո՛ղելով զեպ երկինք կը վերանաւ։ Ուրեմն, ո՛հ, ո՛հ, կրկէսին մէջ պիտի թախի զուս Լուկարեան օրեւոսէ մէջ։

ՍԻՄՈՆ ՄՈՂ. (կապերէն արձակուած)։ Այո. Ժայն թէ այն օրը Փրեարեանէից արիւնը թափուի։

ՆԵՐՈՆ. Ամենուն, Ժայն թէ թախի զուս։ (Տառապանին) ցուցնելով Աստերիան որ գտած է ինքզինքը)։ Տառապան. առ՝ օձերուն աղբը, խաբարայ երկնեայն, օձարանին մէջ։

Տառապան և երկու Պարապանները կը բռնեն Աստերիան։

ԱՍՏԵՐԻԱ (կոտորելով տազանապալից)։ Ի զուր զիս կը զոտապարտես։ Եւ միևնույն դոշար կը քաշեն գինը մեկեանէն՝ կը կրկնէ յոտախառ շեղտով մը)։ Պրեար չմտնիմ, պրեար չմտնիմ։

ՆԵՐՈՆ. Կը տեսնե՛ք։ (Կ'առնէ Տերպիմոնի ձեռքէն կիրքար, կ'ընէ սեղանին վրայ ու կը գոյէ)։ Արդ օր Աստուածներն յաղթուեցան, իմ է կիթուր, իմ է խորանը։ (Գորկիսս կ'առնէ սեղանէն դափնիէ պսակ մը և անոր կոտաւ)։ Ներոն կը պատրոշի։

Գորկիսս, Տիգղիմոն, Պրետորեանները կը շարուկ խորակիմ առչէ։

ՆԵՐՈՆ. Լեցէ՛ք։

ՏԻԳԵԼԻՍՈՍ (միանգործ)։ Լեցէ՛ք։

ՆԵՐՈՆ. Կ'երգե՛մ եւ. (կը պատրաստուի Մոռաւաներոյ վարիչ Ապոլոնին նման և կը սկսի նախերգանքը)։

ՎԵՐԻՆԻ ԵՐԿԻՐՈՂ ԵՐԲԱՐԱՅԻՆ։

Թարգմ. Հ. ԱՐԻՆԻ ԴԱՅԻԿԵԱՆ